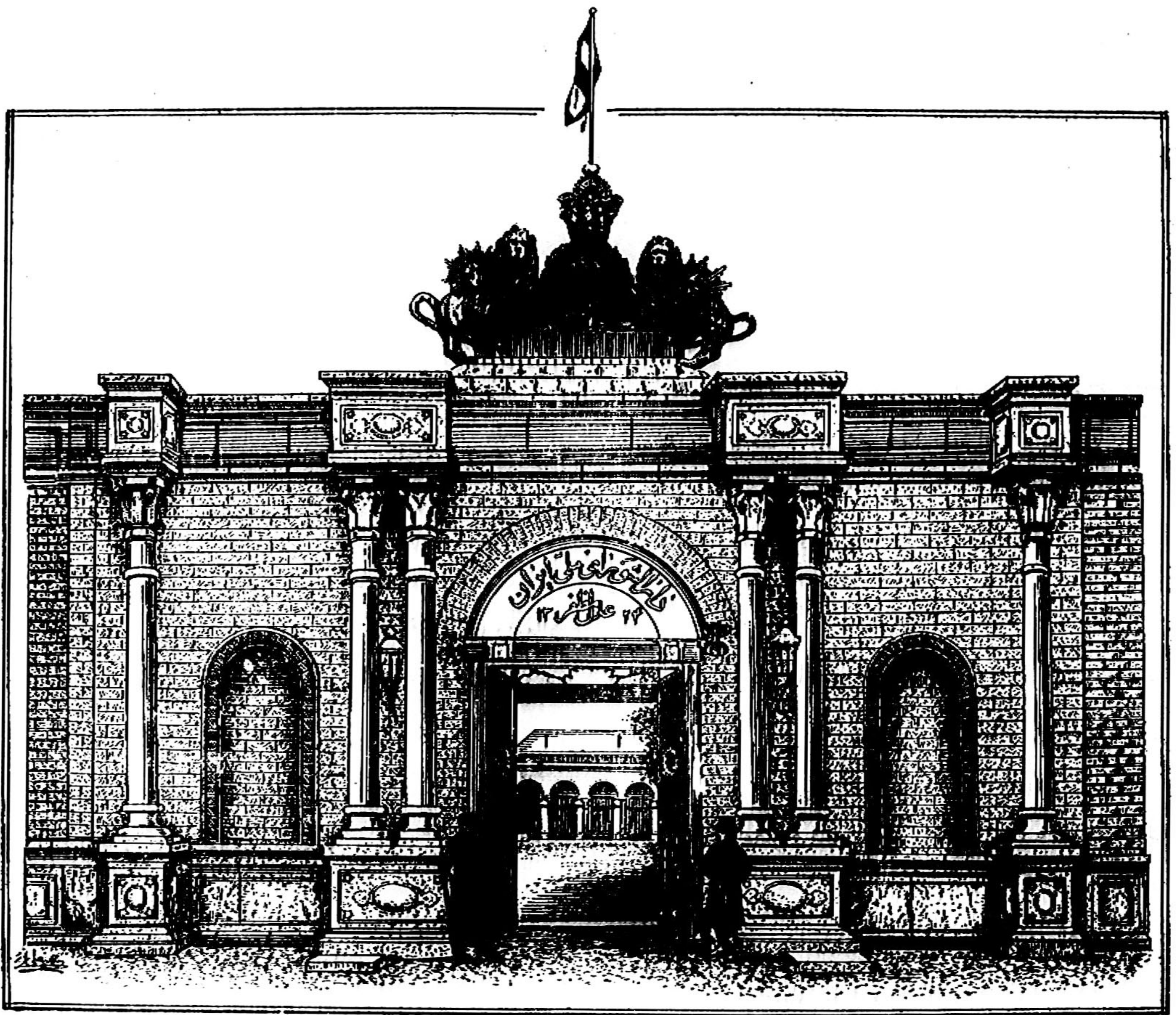

<p>جلسه ۹۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره پنجاه و ششم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجشنبه ۲۱ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۸ شوال المکرم ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	بقیه شور نسبت بخبر کمسیون بودجه راجع باعتبار پنج میلیون راه آهن درسنه ۱۳۰۶	۱۰۹۰	۱۱۰۵

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۳۱ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۸ شوال المکرم ۱۳۴۵

جلسه ۹۰

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای
پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس روز سه شنبه بیست و نهم
فروردین را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان: روحی - موقر - ضیاء - حشمتی - محمد آخوند
پالیزی - نونخت

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: حاج آقا رضا رفیع - اعتبار - علی خان اعظمی - عباس میرزا - بهبهانی - حاج غلامحسین ملک حاج حسن آقا ملک - طباطبائی و کبلی

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: حائری زاده - بهار

دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: دکتر سنک - ذوالقدر - ملک مدنی - میرزا ابراهیم خان قوام - حاج شیخ بیات - محمود رضا .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای حاج میرزا محمد رضا رفیع را

در صورت مجلس جزو غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند .

رئیس - چون کمیسیون عرایض تشکیل نشده است راجع باین مرخصی ها تکلیفی معین نشده است آقای میرزا عبدالله خان وثوق

میرزا عبدالله خان وثوق - بنده هم راجع باقای رفیع میخواستم عرض کنم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند . ایشان مریض هستند .

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده هم راجع باقای رفیع خواستم عرض کنم رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده در اینجا دو نظر داشتم یکی راجع بصورت جلسه است یکی هم راجع بعرض قبل از دستور است . فعلاً باحفظ اجازه خودم در موضوع قبل از دستور عرض میکنم که برروز بنده این جا راجع باعتبار نامه آقای وزیر کوبا عرض کردم که ایشان اعتبارنامه ندارند در صورتیکه نظرم ایشان نبوده و میخواستم یکی از آقایان نمایندگان طهران را اسم ببرم و اشتباه کردم استدعا میکنم این مسئله در صورت مجلس قید و اصلاح بشود .

رئیس - آقای بهبهانی

میرزا سید احمد بهبهانی - بنده هم راجع بغیبت جلسه گذشته میخواستم عرض کنم که ناخوش بودم و نب داشتم فعلاً هم تب دارم . استعجازه هم کرده بودم .

رئیس - دو فقره اعتراضی که راجع به غیبت شد مراجعه می شود به کمیسیون و بعد اصلاح میشود غیر از این دو فقره اصلاح دیگر اعتراضی هست یا نه ؟ (گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

رئیس - دستور امروز اولاً انتخابات سیرجان است

ولی آقای عمادی يك پیشنهادی کرده اند قرائت میشود

(باین مضمون قرائت شد)

پیشنهاد می کنم بقیه مذاکره انتخابات سیرجان در جلسه امروز مطرح نشود و باشد برای جلسه سهشنبه پنجم اردیبهشت .

شیروانی - دستور راه آهن است .

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(گفتند - خیر)

رئیس - پیشنهاد های راجع بماده اول لایحه اعتبار راه آهن که جلسه گذشته با امروز موکول شد قرائت میشود

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که فعلاً مبلغ دو میلیون تومان بدولت اعتبار داده شود بعد از مصرف کردن این مبلغ و دادن صورت جزء مجددا اعتبار داده شود و کسی هم گمان نمیکم این پیشنهاد را مضر به تسریع جریانات امور خط آهن بداند . فیروز آبادی

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده خیل متأسفم از اخلاق بد خودم ولی چه کنم . بنده شخصی هستم رعیت و رعیت زاده در

توی ده با رعایا زندگانی کرده ام و باحوال آنها آشنا هستم . اینجا من می بینم که این وجهیکه جمع شده است تمام از فقرا گرفته میشود . کسی که يك سیر آب نبات بخواد بخورد باید صد دینار بدولت پول بدهد . این جور این پولها جمع شده و از این مردم گرفته شده است نظر بنده هم متأسفانه خیلی پست است . و نمی توانم تصدیق کنم که يك مرتبه پنج میلیون اعتبار داده شود برای ساختن مقدمات راه آهن . لهذا بنده پیشنهاد کردم که فعلاً دو میلیون اعتبار داده شود این دو میلیون را دولت بگیرد وقتی مصرف کرد و تمام شد دو مرتبه از مجلس اعتبار بخواد . مجلس هم بحمد الله مفتوح است حالا تا پانزده شانزده ماه دیگر هست . خرج کنند . بعد صورتش را بنظر مجلس برسانند اگر چنانچه دبدند خرج را خوب کرده و خوب مصرف کرده و خطائی ازش سر نزده است و درست خرج شده است بعد پیشنهاد کنند سه میلیون دیگر بدهید . هفت میلیون دیگر بدهید . و هر چه پول دارند بعد باین مصرف برسانند . اگر هم دیدند که خیر خطائی در خرجش سرزده است آنوقت همین ضرر دو میلیون کافی است و بعد در مابقی آن خطا نشود باین نقطه نظر بنده این پیشنهاد را کردم قانع هم نمیشوم باین جواب که خط آهن يك چیز بزرگی است و خرج هم زیاد دارد و باین پنج میلیون هم درست نمیشود و باید چه کرد و چه کرد و پنج میلیون کافی نیست ده میلیون هم کافی نیست یا شاید بعضی میگویند در اسلامبول یا آنقره صد میلیون پیشنهاد شده و قبول شده . بنده باین چیزها قانع نمیشود . گفتم خرج ما خرج اروپائی است ولی دخل ما دخل ایرانی . وقتی دخل ما ایرانی شد باید خرج مان هم ایرانی باشد باید در خرجهای هم دقت کنیم و نباید بی دقت نظر خرج اروپائی بکنیم باین نظر بنده این پیشنهاد را کردم و امیدوارم مخالفی هم نداشته باشد و مورد توجه واقع شود

رئیس - آقای مخبر

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - بسته است بنظر مجلس .

رئیس - آقای باسائی

باسائی - بیاناتیکه نماینده محترم آقای فیروز آبادی فرمودند تقریباً مالش يك سوءظنی است که بدولت دارند و اطمینان نمیکند پنج میلیون به دولت اعتبار داده شوند . میگویند دو میلیون داده شود . بنده عقیده ام این است که همانطور که اطمینان میکنیم که دو میلیون به دولت داده شود پنج میلیون را هم باید اطمینان داشته باشیم و بعلاوه دولت باید وارد يك مذاکرائی با کارخانجات بشود و بترتیب مناقصه يك معاملات بزرگی بکند و باید طرفی که در مناقصه شرکت میکند اطمینان به حرفهای دولت داشته باشد که از مجلس شورای ملی اعتبار گرفته است و نیز حاضر بشود که معاملات بزرگتری به اقساط بکند . این است . که در اینجا قید شده است که پنج میلیون بدهند ولی این پول را خیال ندارند يك مرتبه خرج کنند ممکن است در يك مدت مدیدی به اشخاصی که طرف معامله باشند به اقساط پرداخته شود و شاید تا دو سال دیگر مصرف پیدا نکند . ممکن نیست این پول همین امسال به مصرف برسد . در حال با اطمینانی که ما به دولت وقت داریم مخصوصاً با قیودی که در لایحه دولت در کمیسیون شده است این نگرانی مورد ندارد و باید همین پنج میلیون اعتبار داده شود .

فیروز آبادی - يك توضیحی دارم .

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن

این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند .

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای عمادی .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده تبصره اول را به اینطور صلاح میدانم نوشته شود:

مستخدمین اداری راه آهن از متخصصین فنی داخلی

انتخاب میشود.

رئیس - آقای عمادی

میرزا سید علی (عمادی) - مقصود بنده از این پیشنهاد این است که یک عده زیادی از جوانان مملکت رفته اند چه در اروپا و چه در ایران یک تحصیلاتی کرده اند و در این امر هم متخصصند فقط قانون استخدام کشوری مانع از وصول آنها بخدمت است. حالا که یک امر مستحدث و تازه را بمجلس پیشنهاد میکنند و یک مؤسسه جدیدی است لا اقل این اشخاص را محروم نکنیم و اینها را هم بکار مشغول کنیم که اسباب تشویق سایر محصلین بشود و یک تشویقی شده باشند و در آنیه هم از وجود این طلاب و محصلین استفاده کنیم.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - پیشنهاد آقای عمادی ظاهراً خیلی خوب است ولی اصولاً خیلی مضر است که ما قیمت تحصیلات جوانهای خودمان را استفاده از دخول در ادارات دولتی قرار دهیم. این اساساً یک فکر مضری است بلکه باید سعی کرد این فکر را از کله آنها بیرون انداخت بدانند که تحصیل فقط برای زندگی کردن و تولید ثروت است نه برای دخول در دواير دولتی این عقیده آقای کلان نمیکند صلاح باشد بلکه مضر است مگر در باره یک اشخاصی که در یک فنی متخصص باشند.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بسته بنظر مجلس است.

شریعت زاده - مجدداً قرائت فرمایند.

(بنحو سابق قرائت شد)

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای عمادی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد. پیشنهاد آقای فیروز آبادی قرائت میشود.

(بشرح آتی خوانده شد)

بنده تبصره را به ترتیب ذیل اصلاح کرده پیشنهاد می نمایم:

تبصره - مستخدمین اداری راه آهن از بین مستخدمین رسمی و منتظرین خدمت وزارتخانه ها انتخاب و متخصصین فنی بر طبق قوانین موضوعه از داخله یعنی از اهل ایران کنترات خواهند شد مگر اینکه بعد از تجسس معلوم شود که متخصص نداریم.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که داشته و دارم که باید هر چه بتوانیم اهالی خود مملکت را تشویق کنیم که بروند چیز یاد بگیرند و اگر کاری داریم به خود آنها رجوع نماییم و از هر جهت برای ما بهتر است این پیشنهاد را تقدیم کردم که سالی برای هر نفری ده هزار تومان، بیست هزار تومان، سی هزار تومان تحمیل بر بودجه مملکت نشود. از این نقطه نظر بنده خیلی میل دارم که متخصصین و مستخدمین ادارات مطلقاً از اهالی داخله باشند مگر این که امکان پذیر نباشد یعنی نداشته باشیم آنوقت پس از تحقیق از خارجه استخدام کنند.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - عرض کنم. اینجا گمان میکنم بکمووضوعی بر نمایندگان محترم اشتباه شده است. این اعتبار برای احداث راه آهن در ایران است. برای ایجاد کار موقتی برای اشخاص نیست ما میخواهیم بوسیله راه آهن در مملکت کار ایجاد شود آقایان پیشنهاد میکنند که عجلاناً این پول را بدهیم به بیکارها بخورند. این غلط است، بالاخره در مملکتی که متخصص ندارد بیک نفر غیر متخصص نباید پول داد باید دینارهای این پول با یک وسائل صحیح عملی خرج شود. اگر ما راه آهن پیدا کردیم آنوقت خواهید دید که آدم کم میآوریم. الان وزارت فواید عامه چندین مرتبه اعلان کرده است که اشخاصی که اطلاعات مهندسی دارند و مهندس هستند برای کار بیایند و بالاخره کسی

نیست که اطلاعی داشته باشد. ما که نباید خودمان را گول بزیم.

رئیس - رأی میکنیم. آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای زوار

زوار - بنده مسترد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای احتشامزاده قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم جمله ذیل به آخر تبصره اول ماده ۱ الحاق شود:

ولی دولت میتواند از تحصیل کرده های مدارس با حقوق کمتر از حداقل حقوق قانونی مستخدمین رسمی برای کارهای غیر فنی راه آهن استخدام نماید. بدون اینکه مستخدمین مزبور مشمول قانون استخدام باشند.

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - البته در قسمت مستخدمین فنی و متخصصین اگر در داخله مملکت بود چه بهتر و الا باید از خارج استخدام کنند. اما در قسمت مستخدمین دفتری راه آهن بنده تصدیق میکنم که البته منتظرین خدمت حق تقدم دارند ولی استخدام در دوائر دفتری و اداری راه آهن را بنده خیال میکنم اگر منحصر نکنیم به منتظرین خدمت بهتر باشد. بعضی کارها هست از قبیل مباشرت و دفترداری و محاسبه و این قبیل کارها که ممکن است با یک حقوق کمتر از اشل یعنی بیست تومان و بیست و پنج تومان و سی تومان به یک اشخاصی رجوع کرد که اگر چنانچه بخواهیم آنها را به منتظرین خدمت رجوع نماییم شاید یک رتبه عالی داشته باشند و حقوق بیشتری میخواهند. این جا صرفه جوئی به ما امر میکند که ما برای این قبیل خدمات یک اشخاص دیگری را استخدام کنیم که از عهده اینکار بر آیند و حقوق کمتر

بگیرند این يك نظر. نظر دیگر من این است که امروز قانون استخدامی در مملکت ما وضع شده و بموقع اجرا گذارده شده است و بواسطه اینکه منتظرین خدمت زیادند جوانهایی که در این دوسه ساله اخیر تحصیلات خود را تمام کرده اند از دخول در ادارات دولتی محرومند. بنده کاملاً موافقم که تحصیل کرده ها نباید متوجه کارهای دولتی باشند. باید به شغل های آزاد بپردازند و قائم بالذات باشند بدون اینکه متوجه باشند که از راه دخول در ادارات دولتی ارزاق کمندولی متأسفانه در مملکت ما یک کارهایی نیست و برای اشخاص تحصیل کرده کار منحصر شده است بدخول در ادارات دولتی. بنابراین خوب است همه از نقطه نظر صرفه جوئی و هم از نقطه نظر رعایت این قبیل تحصیل کرده ها اجازه داده شود که این اشخاص را با یک حقوق زیر اشل برای کارهای دفتری راه آهن استخدام کنند و این ماده و تبصره تقریباً استخدام آنها را منع میکند.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - عرض میکنم. این پیشنهادات تعصب آمیز بعضی آقایان چندین عیب اساسی دارد که ما درست عکس این فکر را در نظر گرفته ایم و در کمیسیون بودجه این تبصره را ضمیمه لایحه دولت کردیم. این تبصره را دولت پیشنهاد نکرده بود. البته دولت ها همیشه مایل هستند که دستشان باز باشد و از این قبیل کارها که حضرتعالی پیشنهاد کردید بکنند ولی مجلس برعکس باید همیشه مراقب و ناظر باشد که دولت نتواند در بودجه اساسی مملکتی یک تغییری بدهد چه رسد به این پول که از دوره پنجم تا بحال در اطرافش بحث شده که آنرا از هرگونه تعرضی مصون بداریم این پیشنهادات آقایان يك عیبش این است که قانون استخدام را بکلی از بین میبرد. قانونی که در يك موقعی ما برای جلوگیری از این قبیل حوادث وضع کردیم که بوسیله این قانون يك زنجیری دور ادارات بکشیم و يك جوانهای قائم

رئیس -- رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای احتشامزاده آقایانیکه موافقت قیام فرمایند .
(چند نفری برخاستند)

رئیس -- قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای حقنویس قرائت میشود .

(به این نحو خوانده شد)

این جانب پیشنهاد میکنم که کلمه ایرانی بعد از کلمه (فنی) در تبصره اولی از ماده اول ضمیمه شود

رئیس -- آقای حقنویس

حقنویس -- بنده خیال میکنم این مطلب بقدری واضح است که نوشتن آن از نقطه نظر غفلت مختصری بوده برای خاطر اینکه متخصصین فنی خارجی کنترلتان باید به تصویب مجلس برسد و متخصصین فنی داخلی ایرانی را خود دولت میتواند بدون اجازه کنترات کند و چون این کلمه بطور مطلق نوشته شده بود بنده برای اینکه درست معلوم شود که متخصصین فنی که دولت در قوانین موضوعه میتواند کنترات کند همان متخصصین فنی ایرانی است به این جهت بنده پیشنهاد کردم که کلمه (ایرانی) اضافه شود .

مخبر -- عرض کنم که البته تصدیق میفرمائید که ما با اضافه کردن کلمه ایرانی در اینجا متخصص فنی ایرانی پیدا نمیکنیم . بالاخره متخصص فنی ایرانی وقتی پیدا میکنیم که از مدرسه بیرون بیایند و متخصص فنی شده باشند . اما اینکه میفرمایند کنترات مستخدمین فنی خارجی را باید به مجلس آورد و در اینجا تصویب کرد قوانین موضوعه که ما نوشته ایم البته تصدیق میکنید قانون اساسی هم جزء قوانین موضوعه است و همانطور هم که اشاره شد کنترات اتباع خارجی باید به مجلس بیاید و الا اتباع داخلی را دولت مطابق قانون استخدام میتواند کند در کمیسیون هم این مذاکره شد حق آنجا نوشته شده بود قانون اساسی و

بالذات در این مملکت درست کنیم بوسیله این پیشنهادان از بین میبرود . قانون استخدام میگوید بکنفر جوان تحصیل کرده تشریف ببرد نوی یک اداره دولتی یکسال کار کند بعد جزء مشمولین قانون یک قبالة خدمت بدست او بدهند و حقوق اولیه او مساوی خواهد بود با عایدی شش هزار تومان ملک یعنی سی و دو تومان . این ماده قانون استخدام را هم بکنفر نمایند بارأفتی مثل حضرتعالی پیشنهاد کرد و گذراندند که بعقیده بنده غلط بوده است بالاخره قانون استخدام اجازه داده است که یک نفر جوان تحصیل کرده برود یک سال تجربه کند بعد استخدام شود . حالا حضرتعالی میگوئید تجربه کردن را معاف بدارند و او را کنترات نمایند که هم آتیه خودش تأمین نباشد یعنی رسمی نباشد و هر وقت دلشان بخواهد بیرونش کنند و هم اینکه یک راهی بازبشود برای دولت که قانون استخدام را زیر پا بگذارد ! این یک عیب . عیب دوم این است که ما میخواهیم در نتیجه احداث راه آهن در مملکت کار ایجاد کنیم که تمام این جوانهای تحصیل کرده که بنده و حضرتعالی طرفدارشان هستیم به یک کار شرافتمندانه اقتصادی برسند نه این که از حالا بادشان بدهیم که بروند پشت درب اداره راه آهن و نگذاریم این پول به مصرف راپل برسد . بنده عقیده دارم که آقایان پیشنهاداتی بدهند که بکار صرفه جوئی این پول بخورد مثلاً پیشنهاد کنند که منتظرین خدمت سایر وزارتخانه ها که میآیند و در اداره راه آهن کار میکنند با همان اعتباری که از بودجه مملکتی دارند کار کنند و پول راه آهن را موجب ندهند . پول راه آهن همانطور که بنده در کمیسیون بودجه پیشنهاد کردم و سایر همکارهای محترم هم موافقت فرمودند باید به مصرف مزد عماله و متخصص و خرید آلات و ادوات راه آهن برسد و هر مخارج منفرد را که ما میخواهیم بترسیم برای بودجه مملکت که درش باز است پیش بینی کنیم .

قوانین موضوعه گفته شد که قانون اساسی هم جزء قوانین موضوعه است و همانطور که فرمودند عمالهم اینطور میشود ولی اینجا اگر ایرانی را بنویسیم مفهوم مخالف میشود که متخصصین خارجی را ابدأ استخدام نکنیم

رئیس -- رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمایند .

(معدودی برخاستند)

رئیس -- قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای دیبا .

(بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میبایم آخر تبصره ۱ علاوه شود :

پرداخت وجوه بعنوان روز مزدی باستثناء عماله و سر عماله ممنوع خواهد بود .

رئیس -- آقای دیبا

طباطبائی دیبا -- آنچه بنده شنیده ام در وزارت فوائد برای اینکه بعضی کنترلتانهای خارجی را به مجلس نیاورند بعنوان روز مزدی روزی دو تومان پنج تومان ده تومان اتباع خارجی را می آورند اجیر می کنند . این مسئله اساساً صحیح نیست ممکن است یک مضراتی هم داشته باشد . این بود که بنده این پیشنهاد را کردم که در آخر این تبصره علاوه شود برای جلوگیری از این مفاسد .

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- این پیشنهاد آقای دیبا در کمیسیون بودجه هم مذاکره شد که قید شود ولی دیده شد که در عمل دولت دچار مشکلات می شود . بالاخره شاید یک اشخاصی باشند که صلاح نباشد دولت آنها را رسماً استخدام نماید ...

طباطبائی دیبا -- استخدام نکنند .

یاسائی -- احتیاج به عمل آنها دارد ولی به جهات سیاسی و غیر سیاسی صلاح نیست آنها را کنترات نمایند و این راه حلی است که بالاخره پیدا کرده اند که

یک نفر متخصص را می آورند و روز مزدی کار میکنند و ضرری هم بجائی نمیرسد . در کمیسیون هم این پیشنهاد شد ولی چون دیده شد که اصطلاحاتی با قوانین موضوعه نمیکند قبول نشد و همینطور تصویب شد .

ارباب کیخسرو -- مجدداً قرائت شود .

رئیس -- قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای دیبا مجدداً قرائت شد)

رئیس -- آقای مخبر .

مخبر -- بسته بنظر مجلس است .

رئیس -- آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .

(اغلب برخاستند)

رئیس -- قابل توجه شد . پیشنهاد آقای تقی زاده قرائت میشود .

(بشرح آتی خوانده شد)

این جانب پیشنهاد می کنم که در آخر تبصره اول اضافه شود :

مگر متخصصین فنی خارجی که کنترات آنها مطابق قوانین اساسی بتصویب مجلس خواهد بود .

رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- گویا در اصل مسئله اختلافی بین آقایان نیست ولی در ضمن توضیحی که مخبر کمیسیون دادند فرمودند که قانون اساسی هم جزء قوانین موضوعه است . اگر از حالا بخواهیم همچو اصطلاحی را قبول کنیم بنده حرفی ندارم . ولی در گذشته هر چه می نوشتند می گفتند قوانین اساسی یا قوانین موضوعه . قوانین موضوعه آنها را می گفتند که مجلس شورای ملی هر روز میتواند وضع کند و هر روز عوض کند . و اینجا ظاهر عبارت موهم این است که متخصصین را دولت باید بر طبق قوانین موضوعه استخدام کند . البته متخصصین داخلی را میشود استخدام کرد . هیچ شکی نیست و مانعی

ندارد. ما اگر می‌دوشتیم ایرانی مقصودمان این است که دولت نمی‌تواند غیر ایرانی را کنتران کند و بعقیده بنده اگر این عبارت در اینجا اضافه نشود دست دولت باز است و موهم این است که متخصصین فنی را عموماً دولت می‌تواند بدون اینکه به مجلس بیاورند استخدام کند لهذا توضیحش هیچ اشکالی ندارد.

مخبر - دو مرتبه قرائت شود.

(بشرح سابق خوانده شد)

مخبر - این پیشنهاد را بنده خودم در کمیسیون بودجه کردم بعضی از رفقا لازم ندانستند ممهنا قبول میکنم. رئیس - ماده اول به کمیسیون مراجعه میشود. ماده دوم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دوم - پیشنهادی که در نتیجه اعلان مناقصه راجع بخرید ادوات راه آهن از خارجه در ظرف شش ماه واصل میشود سر بسته بمهر کارخانه تحت نظر رئیس راه آهن ضبط و پس از انقضای شش ماه با حضور رئیس کل مالیه و رئیس راه آهن در هیئت وزراء باز و تشخیص شده و بوسیله وزارت فوائد عامه بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

رئیس - آقای فرمند

حسنعلی خان (فرمند) - بنده نقطه نظر مخالفتم يك نظر و سلیقه بود که می‌خواستیم بمرض آقایان برسیم. در ایجاد می‌لوید که دولت اسباب و ادوات و آلات و راه آهن بخرد و پیشنهادات کمپانیها را سر بسته در هیئت وزراء با آن تفصیل باز کنند و بالاخره مناقصه را بموقع اجرا بگذارند. بنده اصولاً معتقد بوده و هستم و چنانچه بمرض آقایان هم مکرر رسانده ام که اگر بخواهیم سرعت در ایجاد راه آهن بدهیم بهترین وسیله این است که يك کنترانهائی با يك کمپانیهای ساختمان بسته شود این کمپانیها تمام لوازمات را دارند و بیایند راه آهن را بکشند بعد از آنکه کشیدند آه وقت بکمد

عامه در نظر بگیرد که این معنی را هر وقت ممکن شد عملی کند بنده تصور میکنم خیلی زود تر و آسانتر راه آهن ما انشاء الله کشیده خواهد شد

وزیر فوائد عامه - این مسئله که آقا بیان فرمودند خیلی اساسی است. اساساً هم نظر دولت و نظر متخصصین. که برای این کار استخدام شده‌اند و رئیسشان پلند است همین است باین قدری تفاوت. اولاً بین راه سازی و خرید ملزومات راه ما تفاوت میگذاریم. خرید لکومتیو، خرید ریل، خرید واگون، اینها ربطی بساختن راه ندارد. راه را باید بسازند، لکومتیو و واگون هم از هر کس ارزانتر میدهد باید بخرند ولی در ضمن مناقصه هم که اعلان خواهد شد بعضی کارها و قسمتهای این راه را (که بعد از مطالعه معلوم خواهد شد چه قسمتهائی است) ما محتاج خواهیم بود بیک کمپانی که متخصص و مخصوص آن کار باشد بدهیم مثلاً اگر محتاج شدیم يك تونل بسازیم بایلهای بزرگ بسازیم و البته محتاج هم خواهیم بود اینها مقاطعه دادش بیک چنین کمپانی هائی صرفه اش بیشتر است و در همان اعلان مناقصه بآنحدید حدود پیل و تونل و سایر صفاتش ما مناقصه خواهیم گذاشت. اگر هم کسی پیدا شد که بیاید و اسباب کار بیاورد و خودش متصدی شود و اینها را برای ما بسازد و تحویل بدهد ضرر ندارد نظر متخصصین و دولت هم این است که این کار را بکنند و آن مقاطعه را بدهد ولی اگر پیدا نشد مجبوریم خودمان بسازیم. اما آمدیم سر راه سازی. ساختن راه هم دو قسمت است یکی ساختن زیر راه است و یکی ساختن روی راه است هر دوی اینها را هم باز نظر دولت و متخصصین این است که قطعه قطعه تکه تکه معین نمایند مثلاً هر چند کیلومتر را مقاطعه بدهیم که بسازند بعضی از کار هایش را ممکن است متصدیان ایرانی خودشان پیدا شوند و مقاطعه بکنند و بسازند مثلاً خاکریزی دارد. شن ریزی دارد کنندن يك گوشه تپه دارد این کارها را همین متصدیان که در ایران

پیدا میشوند میتوانند با دستور يك مهندس انجام دهند بعضی از کارها هم البته هست که يك اسبابهای مفصلی میخواهد از قبیل گذاشتن رایل و ساختن بعضی پیچها آنها را هم بی خیال نیستیم که اگر بصره مقرون تر باشد باز مقاطعه بدهیم اعم از اینکه در ایران کسی پیدا شود مقاطعه کند یا از خارجه بیاید.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنظر بنده در این ماده نواقصی موجود است. یکی که خیلی اهمیت دارد موضوع مناقصه است در خصوص لوازمی که ممکن است در داخله مملکت مورد احتیاج شود و در نتیجه اعلان مناقصه خریداری شود. نسبت باین قسمت در این ماده تکلیفی معین نکرده است و منحصر است به ادواتی که فقط از خارجه خریداری خواهد شد و البته باید این مطلب توضیح شود. یکی دیگر می‌نویسد که (و پس از انقضای مدت شش ماه) بنده نفهمیدم که پس از انقضای شش ماه برای چه نوشته شده است؟ آیا مقصود این است که مدت اعلان مناقصه شش ماه باشد یا بعد از تمامیت مدت اعلان مناقصه و وصول پیشنهاد باید شش ماه تأمل شود. در هر صورت این يك چیز مهمی است و تصور می‌کنم در این باب باید صریحاً معلوم شود که این شش ماه بچه مناسبت است آیا مدت مناقصه شش ماه است؟ اگر مدت مناقصه است که باید قید شود و اگر نظر دیگری است بفرمایند که پس از انقضای شش ماه مقصود چیست؟ از چه تاریخ است؟ مناقصه هم در نقاط مختلفه بعمل می‌آید. بنظر بنده این يك قدری ناقص است. فرض بفرمایید در يك مملکتی در يك موقعی اعلان مناقصه منتشر میشود در يك مملکت دیگر در تر اعلان منتشر میشود. این از چه وقت است؟ و در هر صورت این ماده يك نواقص دارد که باید آقای مخبر و آقای وزیر فوائد عامه ترتیبی بدهند که رفع شود

مخبر - در قسمت دوم فرمایش ایشان قانون اجازه

احداث راه آهن را با دآوری خدمتشان میبکم که در ماده ششم گویا مصرح است که پیشنهادات مناقصه باید در ظرف ششماه بعمل بیاید. بنا بر این اینجا اگر ششماه نوشته شده بر طبق ماده ششم آن قانون است و اما در قسمت دیگر مقصود از اینکه در هیئت دولت پیشنهادات باز شود فقط همان پیشنهادات خارجی است والا اگر دولت بخواهد سنگ ریزه بخرد با کج و آمک از داخله بخرد این پیشنهاد را در هیئت وزراء ببرد و باز کنند و يك مقدار اوقات صرف کنند لازم نخواهد بود. این را خود اداره راه آهن اعلانش را منتشر میکنند و از داخله خریداری میکند. مقصود از این دقتی که ما کردیم در این قسمت این است که پیشنهادهائی که کارخانجات اروپائی میدهند در اداره راه آهن سر بسته ضبط شود، مدت قانونی که خانه یافت در هیئت دولت بمر همان کارخانه پیشنهادات باز شود و در اینجا اعلان مناقصه را دولت به بید کد نام در درجه اول است قبول کند. اصل مقصود ما همین است. عبارت ماده هم صریح است و البته همانطور که خودشان هم تصدیق میفرمایند پیشنهادات داخلی لازم نیست این رسومات را طی کنند. همان اداره راه آهن اعلان میکنند و مناقصه میگذازد و چیز هائی را که در داخله هست خریداری میکند

رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی - بنده با کمال اعتماد و حسن عقیده که با آقای وزیر فوائد عامه دارم و میدانم ایشان مرد بزرگوار عقیقی هستند موقع را مغتنم میشمارم که بایشان تذکر بدهم که این موضوع مبتلا به فعلی مایک موضوع فوق العاده مهمی است برای اشخاصی که منتظر استفاده های سوء هستند و باید بیش از همه چیز توجه و اهتمام کنند که آن اشخاصی که شاید الان در خارج تشریک مساعی کرده اند و کلاههایهم مالیده اند که مبادا دست آنها قوی بشود و بتوانند این کلاه هارا با آن سرهائی که منظورشان است بگذارند و يك پولهای که در نتیجه جان و عمر و

خواهند فرمود.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب موافقت کنید؟

آقا سید یعقوب - با فرمایشانی که آقای کازرونی فرمودند مخالفم.

رئیس -- با ماده موافقت کنید؟

آقا سید یعقوب - خیر. با ماده هم مخالفم

رئیس -- با هر دو مخالفید. آقای یاسائی

یاسائی - فرمایشی که آقای کازرونی میفرمودند غالباً يك سوء ظنهائی است که نسبت باعمال دولت گاهگاهی در مجلس ابراز میشود بالاخره همان توهمانی که جنابعالی میکنید وزراء هم همین توهمات را میکنند. همین دقت هائی را که ما و شما میکنیم آنها هم می کنند بالاخره این قیدی که در اینجا شده است در لایحه دولت نبوده است و در کمیسیون بودجه اضافه شده است که پیشنهادات در ظرف ششماه واصل بشود و در تحت نظر رئیس راه آهن مستر پلند مضبوط شود پس از انقضای آن مدت بپردازند در هیئت وزراء و پیشنهادات را باز کنند و بعد تشخیص بدهند کدام اصلح و انفع است و جهات سیاسی و کلیه ملاحظاتی را که لازم دارد بکنند و بعد وزیر فوائد عامه بموقع اجرا بگذارد. لهذا این مذاکرات بعقیده بنده موردی ندارد...

کازرونی - مذاکرات اول مجلس را در نظر بیاورید.

یاسائی - بنده با مذاکرات اول مجلس هم چندان موافق نیستم بالاخره آن کسی که بامین مالیه يك محلی تعرض دارد باید دولت را استیضاح کند اگر اعتراض وارد و مدلل است والا در مجلس تعرضات کردن بدون اینکه ترتیب اثر بآن داده شود و در تحت سؤال با استیضاح باشد بنظر بنده برای حیثیت مجلس هم خوب نیست. در هر حال بنده عقیده ام این است که این ماده که اضافه بلایحه شده است کافی است و هر قیدی که شما بکنید بالاخره مادامی که این سوء ظنها هست ممکن است يك توهمات دیگری پیش بیاید و همین توهمات است

که ما را از عمل باز داشته. اینقدر سوء ظن در کارها بنظر بنده مفید نیست. آخر در آتیه باید نسبت بوزراء يك قدری اعتماد و اطمینان نشان داد و این وضعیت سابق را يك طوری مقراض کرد که در آتیه مثل گذشته آنقدر عملیاتمان را بطور زردید و سوء ظن و سایر چیزها نگاه نکنیم. از نقطه نظر مصالح مملکت بعقیده بنده باید این وضعیت و این سوء ظنها را بيمورد منسوخ شود شما گرازموقعی که لایحه راه آهن بمجلس آمده ناحیاً حرفهائی که شنیده اید و بگوشتان رسیده است در نظر بیاورید می بینید تمامش مبنی بر سوء ظن بوده است و هیچ حقیقه نداشته است ما نباید در اینجا يك مذاکرانی بکنیم که جامعه را وادار بسوء ظن بکنیم در صورتیکه هیچ حقایقی غیر از این که ما میخواهیم خط آهن بکشیم و دولت هم اهتمام دارد و اعلیحضرت اقدس همایونی هم اهتمام دارند که هر چه زود تر راه آهن کشیده شود در بین نیست.

مخبر - نظر باین که يك اظهاراتی این جا شد و ممکن است يك سوء تفاهمی ایجاد کند لازم است که بنده يك توضیحی بدهم. اولاً باید آقای کازرونی را بنده مطمئن کنم که این ماده ایست که خود دولت در کمیسیون پیشنهاد کرده است یعنی ما يك تبصره دیگر پیشنهاد کرده بودیم که شاید باین محکمی و متقنی نبود و آقای وزیر فوائد عامه در کمیسیون بودجه فرمودند که نظر دولت برای مناقصه این است و میخواهیم اینطور اقدام کنیم ما بایشان گفتیم که خوب است اجازه بفرمائید این را بصورت قانون در بیاوریم که اگر بالاخره يك کس دیگر هم نباشد يك روزی آمد و روی این میز نشست بداند وظیفه اش این است که باین ترتیب باید اجراء کند. ایشان موافقت کردند ما هم بصورت قانونی همان عملی را که دولت در نظر داشته است در آوردیم و تقدیم مجلس کردیم و اما آقای فرمند يك فرمایشانی کردند که ممکن است اینجا يك سوء تفاهمی ایجاد شود. مجلس شورای ملی نه در لوائح سابق

يك بياني فرمودند که کان میکم آن بیانات با حق وکالت منافات داشته باشد. بلی وزیر هم عقیده اش این است که باینده کار بکنند ولی بنده که دست از مسؤلیت بر نمیدارم بنده نمیخواهم بگویم علاقه ام از آقای هدایت بایران بیشتر است ولی نباید بروم توی خانه ام بنشینم و بگویم آقای هدایت کار خودش را میکند. این طور نیست که بگوئیم ما که به آقایان اطمینان داریم با شوم برویم. خیر. وزیر هر روز باید بیاید این جا بنشیند و بنده و جنابعالی هم هر چه معتقدیم بهشان بگوئیم همین طور آقای کاررونی بگوید. متصل وزیر باید تحت سؤال باشد. وزیر فلانطور است سلب مسؤلیت از ما نمیکند دیگر این که شما هم این قدر حمله فرمائید که بعضی ها که دلتنگ از مأمورین مالیه هستند استیضاح کنند با این سوابقی که خود حضرتعالی مسبوق هستید خوبست از استیضاح خجالت بکشید چون اختیار در دست ما که نیست. حالا آمدیم سر ماده این جا نوشته شده است (راجع بخیرداد و ات راه آهن از خارجه در ظرف ششاه) و معین نکرده است که آیا بعد از تاریخ اعلان است یا بعد از تصویب قانون؟ و هیچ معین نکرده است که مبدء ششاه از چه وقت است و حقیقه با آن علاقه که تمام مقامات به راه آهن دارند میخواستم ظرف مدت را معین کنیم که معلوم باشد و البته بعد از این که قانون از مجلس شورای ملی گذشت وزراء مأمورند که بروند و اعلان مناقصه بکنند. بنا بر این مدت هم باید معین بشود این یکی. يك عبارت دیگر هم همان است که بنده همیشه نظریات خودم را از دست نمی دهم بنده موافق هستم که عالم بدستیم و باید متخصص بیاوریم و متخصص هم اختیارات بدهیم لیکن خدا شاهد است ولو اینکه وزیر هر کس باشد با هر متخصصی که باشد من نمیتوانم بگویم که نسبت به آن وزیر هیچ اعتماد ندارم و تمام اعتماد نسبت به آن متخصص است اینکه در اینجا نوشته شده است بمهر کار خانه نحت نظر رئیس راه آهن بنده با

و نه در این لایحه بدولت اجازه نداده است که ساختمان راه آهن ایران را بطور کلی بيك کمپانی یا بيك مؤسسه برگذار کند و از ایشان هم استدعا میکنم که در موقعی که بيك قانونی که مربوط بيك عملی نیست در مجلس مطرح است اظهارش را هم نفرمائند ولی اگر دولت صلاح بداند بيك قسمتی از راه آهن را مثلا ساختن بيك پل را یا بيك تونلی را بيك مؤسسه خارجی برگذار کند همانطور که نماینده محترم آقای تقی زاده پیشنهاد کردند آن را باید لایحه اش را بیاورند بمجلس و مجلس هم تصدیق کند که بيك قسمت از راه آهن را بدست فلان متخصص خارجی یا مؤسسه خارجی بسازیم و الا ما در این لوائح هیچکدام بدولت اجازه نداده ایم که ساختمان راه آهن را بيك کمپانی واگذار کند

وزیر فوائد عامه - نظر دولت هم همین است که اگر اقتضا کرد همچو کاری بکنند لایحه اش را بیاورد بمجلس فرمند - اجازه میفرمائید توضیح بدم؟ در عرایض بنده سوء تفاهم شده است

رئیس - مطابق نظامنامه؟

فرمند - بلی

رئیس - بفرمائید

فرمند - بنده همانطوری که آقا فرمودند عرض کردم این ترتیب را صلاح میدانم ولی اگر دولت بخواهد باید لایحه اش را بمجلس بیاورد البته بنده هم بيك کنترانی را عرض نمیکنم بدون اجازه مجلس باشد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در این ماده اساساً چون بيك تقیداتی هست کاملاً موافقم لکن همانطور که آقای شریعت زاده بيك ابهامی را در نظر آورده اند بنده هم در نظر دارم و خواستم بعرض مجلس برسانم که مخبر محترم متوجه باشند و پیشنهادی هم عرض کرده ام. لکن اساساً آقای یاسائی

این جمله هم مخالف هستم زیرا باید در نحت نظر وزیر فوائد عامه باشد یا نحت نظر وزیر داخله یا وزیر مالیه اینقدر هم ما نباید بقول آقای یاسائی سوء ظن داشته باشیم. هر چه باشد ایرانی پیش من مقدس تر است. حالا فحش هم میخورم بخورم ولیکن حسن ایرانیت من از دستم نمیرود و باید حتماً بنویسیم نحت نظر وزیر فوائد عامه باشد یا وزیر داخله یا خارجه این قدر ما نباید بکلی دست و پای وزیر را به بندیم و بگوئیم بیفت زیر چنگال او این است عقیده بنده و دیگر اینکه نسبت بفرمایشات آقای کاررونی هم مخالفم اینکه فرمودند بعضی جاها آهنگش خوبست و بعضی جاها بد است و معلوم است آنچهائی که آهنگش بد است لابد اعلان مناقصه اش را کمتر میدهند چون آهنگش بد است و آنوقت فوراً وزراء او را قبول میکنند اینطور نیست. اعلان مناقصه نسبت به آن جنسی که از هر جهت متساوی باشد میدهند. مناقصه نسبت به جنسی است که از حیث ذات و صفات متساوی باشد نه اینکه یکی خیلی خوب و یکی بد اینکه مناقصه نیست مسئله علمی است. یعنی وقتی که بيك شیئی با شیئی دیگر از حیث ذات و صفات متساوی شدند مناقصه میشود این است که بنده بفرمایش آقای آقا میرزا علی ایراد کردم این نظریات بنده نسبت باین ماده بود حالا خوبست آقای مخبر هم نظریات خودشان را بفرمایند تا اصلاح شود.

وزیر فوائد عامه - بنده بيك قسمتهائی که لازم است جواب عرض میکنم یکی اینکه اینجا که نوشته شده است مناقصه اول این ششاه از تاریخی است که ما مناقصه را اعلان می کنیم و مقصود قانون هم گویا همین بوده است که ششاه مهلت بدهند یعنی چون جوابها پس و پیش میرسد در اختیار بيك جوابی و بيك صورتی عجله نشود شاید بعد بيك صورتی برسد که بهتر باشد و آنوقت وقت گذشته باشد و اینکه نوشته شده است که صورت جوابهای مناقصه باید پیش

رئیس راه آهن ضبط شود نظر به تمرکز است نه به امنیت یا غیر امنیت. همه جا الحمدلله امن است ولی بالاخره کارخانجات باید بدانند که کاغذشان در کجا جمع میشود. پیش وزیر بیاورند در کابینه اش جمع میشود باداره راه آهن ببرند پیش او جمع میشود و بالاخره او متخصص اینکار است و البته سرو کار هم با او است از این جهت گفتیم پیش او جمع شود و بعد در هیئت وزراء با حضور وزراء و رئیس کل مالیه و متخصص راه آهن خوانده شود و البته حضور اینها در اینجاها هم لازم است چون وقتی که با کتفا باز میشود بهتری و بدتری و موافقت آن جوابها را با شرایط مناقصه تمام اینها را آنها درست میفهمند. شاید ما درست نفهمیم مقصود این است که آن جوابها در همان مجلس تشخیص داده شود. اما راجع به آهن که فرمودند البته این مطلب صحیحی است همه جور آهن در دنیا هست بخصوص آهن رابیل که آهن مخصوصی است یا اجزای مخصوص که بیشتر بسته است بکمی و زیادی ذغالش و در حقیقت فولاد است که مقاومت میکند البته ماهیت آن رابیل هم اهمیت دارد در مناقصه هائی که داده می شود که چه جنس باید باشد و آنکمی کارخانه را می شناسند و میدانند کدام کارخانه خوب میسازد و کدام کارخانه بد می سازد و بالاخره از هر مملکتی که بخواهند تحویل بگیرند خودشان بيك مفتشی دارند یکی هم خودشان راه آهن دارند باید از همان جنس رابیلی ما بدهند که خودشان راه آهن ساخته اند و البته این دقتها باید بشود و خیلی هم خوبست مذاکره شود و در خارج هم بین دولت و متخصصین این مذاکرات شده است در صورت مناقصه هم ملاحظه خواهید فرمود که همه این ملاحظات شده است منتها همه اینها را که ذکر نکردیم برای این است که در این جا مقصود اعتبار پنج میلیون است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - اگر آقایان موافق هستند پیشنهاد ها را
برای بعد از تنفس

بعضی از نمایندگان - صحیح است
(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از
لیساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - از فرار معلوم راجع به تعیین کمیسیونها
بین آقایان اتفاق نظری حاصل شده ممکن است درموقعی
که در پیشنهاد ها مذاکره میشود کمیسیونها هم انتخاب
شود. راجع به انتخاب کمیسیونها دوفقره پیشنهاد رسیده
است یکی اینکه کمیسیون خارجه عوض نه نفر دوازده
نفر باشد (نمایندگان - صحیح است) این پیشنهاد از
آقای دادگر و آقای یاسائی است. يك پیشنهاد دیگر
هم هست راجع بکمیسیون معارف که آهم دوازده نفر
باشد. در هر دوفقره رأی میگیریم اول رأی میگیریم که کمیسیون
خارجه دوازده نفر عضو داشته باشد. آقایانیکه موافقند
قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود که کمیسیون
معارف هم دوازده نفر عضو داشته باشد آقایان موافقین
قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. دو نفر هم بقرعه بایستی برای
نظارت معین شوند

« اقتراح بعمل آمده بدو آقایان حاج میرزا حبیب الله »
« امین ونوبخت معین گردیده چون هر دو غایب بودند »
« مجدداً اقتراح بعمل آمده آقایان میرزا سید مهدی »
« معتمد و آیه الله زاده خراسانی برای استخراج آراء »
« معین گردیدند »

رئیس - انتخابات در تحت نظارت دو نفر که معین
شده اند بانضمام بکنفر منشی در خارج بعمل میآید
برای اینکه مجلس از اکثریت نیفتد آقایان دو به دو

در دنیا و هم نسبت بحفظ ملل آسیائی و ملی که
زراعت تریاک میکردند نمایندگانی دولت ایران در
شورای جامعه کرده اند و تصور میکنم که انشاء الله در
موقعی که مجدداً مطلب طرح خواهد شد يك صورت
خیلی خوب و بهتری را از برای ما تهیه کنند فعلاً
این اطلاعاتی که تقدیم می شود يك اطلاعات
خلاصه است و در موقعی که يك طرح قانونی نسبت
باین امر از طرف دولت بمجلس تقدیم خواهد شد و
عنقریب اینکار خواهد شد يك اطلاعات مبسوط تري
از تمام راپرنهایی که در این قضایا تهیه شده حاضر خواهد
شد و بطبع خواهد رسید و برای اطلاع خاطر آقایان
قبلاً توزیع خواهد شد در این موقع از نقطه نظر حق
قدر دانی بنده زائد نمیدانم که اینجا حضور آقایان
رضایت کامل دولت ایران را از نماینده های خود در
شورای جامعه ملل که آقای مصطفی قلیخان کمال هدایت وزیر
مختار سوئیس و کلنل مالک کرماک بوده است بعرض آقایان
برسانم که کاملاً از نقطه نظر وظیفه شناسی و حسن راه
کار پیدا کردن منافع دولت را حفظ کرده اند و مخصوصاً
در این باب کلنل مالک کرماک يك زحمتهای خیلی زیادی
کشیده است که موجب قدر دانی است.

رئیس - اصلاحات راجع بماده دوم قرائت میشود
(بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای احتشامزاده: بنده پیشنهاد میکنم جمله
ذیل با آخر ماده دو الحاق شود « و پیشنهادات مربوطه
به تهیه لوازم ساختمان راه آهن در داخله مملکت در
کمیسیونی مرکب از رئیس کل مالیه و رئیس راه آهن
و سه نفر دیگر به تعیین هیئت وزراء باز و قرائت و
تشخیص خواهد شد. »

رئیس - ایشان که برای دفاع حاضر نیستند. پیشنهاد
دیگر قرائت میشود

(بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد آقای حقنویس: این جانب ماده دوم را
اینطور پیشنهاد میکنم: پیشنهاد هائی که در نتیجه اعلان
مناقصه که فقط در موقع خرید ادوات راه آهن که تهیه
آنها در داخله ممکن نیست از خارجه بعمل میآید در
ظرف ششماه قبول و سر بسته بمهر کارخانه تحت نظر رئیس
راه آهن ضبط و بعد از انقضاء شش ماه با حضور رئیس
کل مالیه و رئیس راه آهن در هیئت وزراء باز و بعد
از تشخیص حد اقل آنها در هیئت وزراء بوسیله وزارت
فوائد عامه بموقع اجرا گذارده خواهد شد

رئیس - آقای حقنویس

حقنویس - البته آقایان نمایندگان متذکرند که در
موقع تصویب قانون راجع براه آهن این مسئله محرز
شد که ساختمان راه بوسیله خود دولت بعمل
خواهد آمد و اعلان مناقصه فقط در مورد خرید
ادوات بعمل خواهد آمد حالا آقای مخبر هم اشاره کردند
که ساختمان راه جزء و کلاً بمناقصه خارجی گذاشته
نخواهد شد ولی بیانی که آقای وزیر فوائد عامه فرمودند
این بود که ممکن است ساختن يك پل یا يك تونل بيك
کمپانی خارجی بمناقصه واگذار شود این برخلاف صریح
قانون میباشد باین جهت بنده پیشنهاد کردم تصریح شود
که اعلان مناقصه فقط راجع بخرید ادوات است

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - نظریه آقای حقنویس را بنده هم تصدیق
میکم ولی تصور میکنم همین ماده کافی باشد زیرا وقتی
ما در اینجا قید کردیم که پیشنهادات با حضور رئیس
کل مالیه و رئیس راه آهن در هیئت وزراء باز و تشخیص
شده معلوم است که پیشنهاداتی که در نتیجه مناقصه
میرسد آن پیشنهادی که حداقل است و کمتر از همه است آنرا قبول
خواهد کرد. این معنی مناقصه است. همینطور که در مزایده
حد اعلی را قبول میکنند باید در مناقصه هم حد اقل
را قبول کنند و دیگر این قیدی که اضافه فرموده اند
(پیشنهاداتی که در نتیجه مناقصه فقط راجع بخرید

ادوات) لزومی ندارد زیرا اگر بقانون پنجم اسفند
مراجعه فرمایند در نتیجه مذاکرانی که در مجلس و در
خارج مجلس شد گفته شد که دولت حق ندارد ساختمان
راه آهنرا کلاً باجزء بیک کپانی خارجی واگذار نماید و در
خسود لایحه هم قید شده که لوازم راه آهن را
دولت خریداری کند بنا بر این مذاکران هم که
آقای وزیر فواید عامه این جا فرمودند تا بک اندازه
خارج از آن قانون بود در قانون صریح است که (دولت
لوازم خط آهن را) نه این که خط آهن را واگذار
کند بکمیانی. خیر راه آهن را در تحت نظر متخصصین
و مهندسین دولت ایران خودش احداث می کند و در
آن قانون هم این قید شده است و دیگر در این جا لزومی
ندارد این قید اضافه شود و بعلاوه در ماده اول که
هنوز تصویب نشده است قید شده است که (لوازم
راه آهن از قبیل خرید ادوات حقوق متخصصین مزد
کارگر) و بالاخره در این جا هم قید شده و در قانون
پنجم اسفند هم قید شده است و دیگر لزومی ندارد.

وزیر فواید عامه -- بنده لازم است بک توضیحی بدهم
چون این مسئله راه آهن بزرگتر از سایر کارها است
و معاملاتی هم که در این کار می شود مهمتر از سایر
کارها است. فکر بنده روی این زمینه بوده است
و عرض کرده ام که این مسائلی که در موضوع راه آهن
در نتیجه مناقصه یا هر ترتیب دیگر وقتی عملی خواهد
شد که ما آنرا با تصویب و نظر مجلس شورای ملی بکنیم
این نظر بنده بوده است در موقعی که آن عرایض را
کردم.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - خواستم استدعائی از مقام ریاست
کم باقایی که برای دادن رأی خارج شده اند تذکر

داده شود که بواسطه اهمیت موضوع و برای اینکه
قطعاً در آنجا کار قابل اشتغالی ندارند معطل
نشوند و مراجعت کنند.

رئیس - تذکر داده شده است. مشغول رأی دادن
هستند. حالا که اینطور است آقایان هم تشریف ببرند
رأی بدهند. آقایانی که اینجا تشریف دارند همه رأی
داده اند؟ کسی نیست که رأی نداده باشد؟ پیشنهاد
شده است جلسه ختم شود

بعضی از نمایندگان - رأی تمام شود بعد.

رئیس -- عده که حاضر بودند در مجلس ۹۵ نفر
بودند و ۸۶ نفر رأی داده اند حالا میشود جلسه را
ختم کرد.

یکی از نمایندگان - ۸۷ نفر باید باشد

رئیس -- مقصود بنده این است که از این آرائی

که داده شده میتوان نتیجه گرفت. آقای شیروانی
شیروانی - میخواستم عرض کنم بقیه آقایانی که
اینجا هستند بعد از ختم جلسه میتوانند رأی بدهند
یا خیر؟ اگر میتوانند که عیبی ندارد و الا بک عده
آراء اشخاص از بین می رود

رئیس -- (پس از چند دقیقه انتظار) کلیه آقایان
رأی داده اند. چون پیشنهاد ختم شده است جلسه را ختم
میکنیم. جلسه آینه روز شنبه دوم اردیبهشت دستور هم
اولاً خبر کمیسیون بودجه راجع به بک دوازدهم بعد لایحه
راه آهن مخالفتی ندارد؟

آقاسید یعقوب - اجازه میفرمائید

رئیس -- بفرمائید

آقاسید یعقوب - لایحه راه آهن دو تبصره اش باقی
است که آن را هم عصر در کمیسیون تمام میکنیم بنا بر

این حالا بک دوازدهم عجله ندارد باشد برای بعد از
گذشتن لایحه راه آهن

رئیس -- پیشنهادها زیاد است. آقای خطیبی

خطیبی - بنده موافقم با اینکه بک دوازدهم مقدم
باشد بر لایحه راه آهن زیرا بکدمه مردم بیچاره هستند
که با ماهی سی چهل تومان باید زندگانی کنند و اگر

رئیس -- مخالفی ندارد؟

(گفتند خیر)

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)